

PM III från QregPV:s projekt Högtryck på mottagningen

Lipidsänkande behandling vid kardiovaskulär prevention

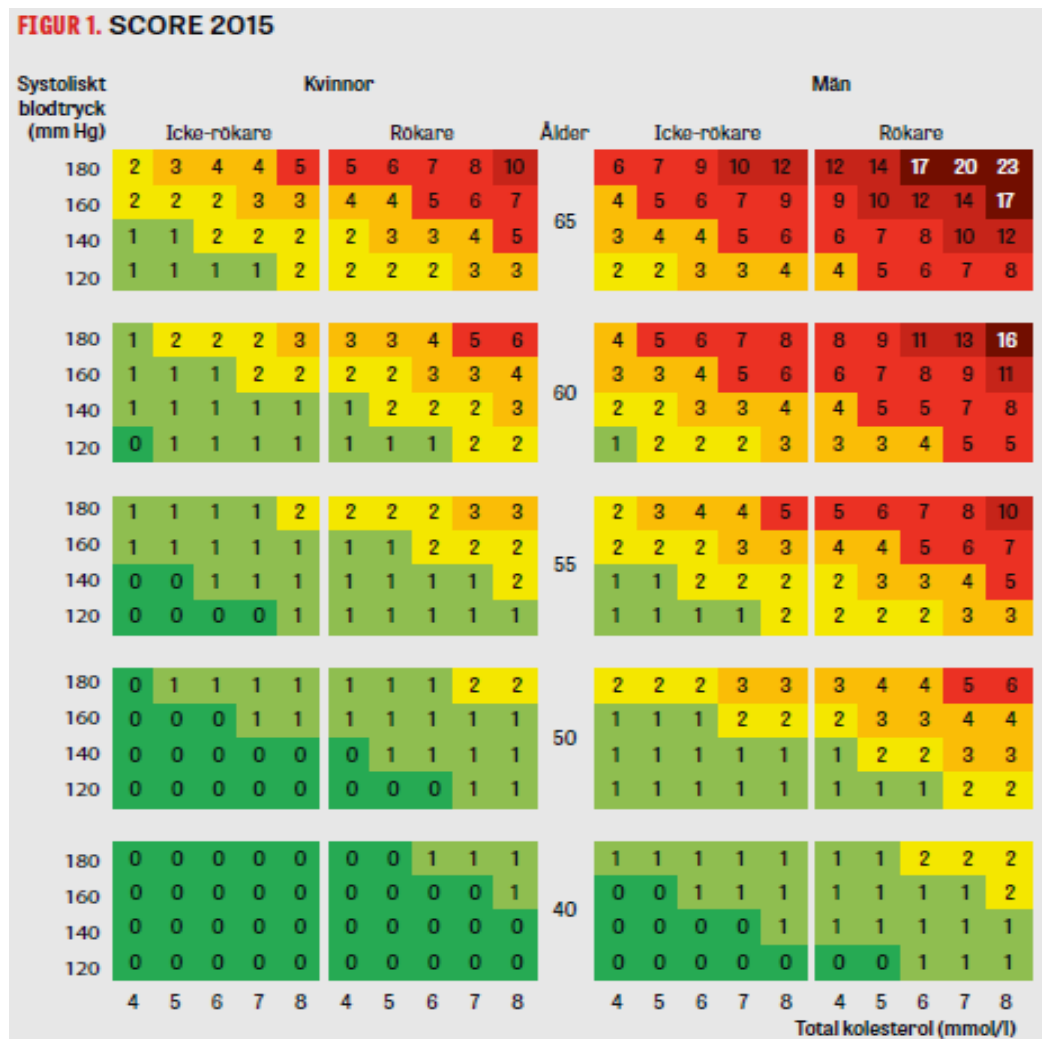
Allmänt

Blodfettrubbningar förekommer ofta tillsammans med andra riskfaktorer för hjärt-kärlsjukdomar. Fasta är inte nödvändigt vid provtagning för riskbedömning (endast totalkolesterol), däremot före insättande av läkemedelsbehandling samt mer uttalade lipidstörningar.

Familjär hyperkolesterolemi är ett ärftligt tillstånd med tiofaldig ökad risk för hjärt-kärlsjukdom, särskilt i unga år. Tillståndet ska misstänkas vid koronarsjukdom hos män < 55 år och kvinnor < 65 år eller vid förekomst av tidig kardiovaskulär sjukdom i släkten. Dessutom ska tillståndet misstänkas vid totalkolesterol > 8 mmol/L eller LDL > 6 mmol/L hos vuxna eller LDL > 4 mmol/L hos barn. Vid uttalad hypertriglyceridemi >10 mmol/L föreligger risk för pankreatit.

Riskskattning och behandlingsbeslut

- Vid riskskattning och behandlingsbeslut hos **hypertonipatient** används riskmatris för hypertoni, se PM I Handläggning vid nyupptäckt hypertoni.
- Vid riskskattning hos obehandlad patient används *SCORE-diagrammet* för indelning i riskkategori.

Riskkategorier

Patienter aktuella för primär- och sekundärprevention placeras efter riskskattning i olika kategorier.

Mycket hög risk

- Tidigare hjärtkärl-sjukdom (sekundärprevention), såsom ischemisk hjärtsjukdom, stroke, perifer arteriell kärlsjukdom
- Diabetes med riskfaktor och/eller organskada, t ex rökning, hypertoni, hypertriglyceridemi, lågt HDL eller proteinuri
- Kronisk njursjukdom (eGFR < 30 mL/min)
- **SCORE** >10 %

Hög risk

- Markant förhöjning av enskild riskfaktor, t ex totalcholesterol > 8, BT \geq 180/110, rökare
- Diabetes utan riskfaktorer (typ I och II)
- Kronisk njursjukdom (eGFR 30–59 mL/min)
- **SCORE** 5-10 %

Måttlig risk

- **SCORE** 1-4 %

Låg risk

- **SCORE** < 1 %

Behandling och målvärden för LDL i relation till kardiovaskulär risk (riskkategori) och aktuellt LDL-värde

Riskkategori (målvärde LDL)	LDL-kolesterol mmol/L			
	< 1,8	1,8 till < 2,6	2,7 till < 4,9	≥ 4,9
Mycket hög risk (< 1,8 mmol/L)	Livsstil Överväg läkemedel steg 1	Livsstil Överväg läkemedel steg 3	Livsstil Överväg läkemedel steg 3	Livsstil Överväg läkemedel steg 3
Hög risk (< 2,6 mmol/L)	Ingen åtgärd	Livsstil Överväg läkemedel steg 1	Livsstil Överväg läkemedel steg 3	Livsstil Överväg läkemedel steg 3
Måttlig risk (< 3,0 mmol/L)	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd	Livsstil Överväg läkemedel steg 1	Livsstil Överväg läkemedel steg 3
Låg risk (< 3,0 mmol/L)	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd	Livsstil Överväg läkemedel steg 1

Livsstil: Livsstilsåtgärder

steg 1: Starta läkemedelsbehandling på steg 1 (se nedan)

steg 3: Starta läkemedelsbehandling på steg 3 (se nedan)

Läkemedelsbehandling

Före insättning av läkemedel ska blodlipider kontrolleras ytterligare en gång samt ASAT och ALAT.

Uppföljning efter nyinsättning eller dosjustering görs efter 3 veckor då man har full effekt av statinbehandlingen.

Vanligt med lätt transaminasökning av statinbehandling. Endast om ALAT överstiger 2,25 µkat/L hos kvinnor eller 3,3 µkat/L hos män bör dosen minskas eller läkemedlet sättas ut.

Vid uttalad muskelsmärta skall CK kontrolleras.

Behandlingsstege

Steg 1	Atorvastatin 10 mg
--------	---------------------------

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol, ASAT, ALAT

Ej uppnått målvärde

Steg 2	Atorvastatin 20 mg
--------	---------------------------

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol
- Förväntad LDL-sänkning ca 40 %

Ej uppnått målvärde

Steg 3	Atorvastatin 40 mg
--------	---------------------------

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol, ASAT, ALAT
- Förväntad LDL-sänkning ca 45 %

Ej uppnått målvärde

Steg 4	Atorvastatin 80 mg
--------	---------------------------

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol, ASAT, ALAT
- Förväntad LDL-sänkning ca 50 %

Ej uppnått målvärde

Steg 5	Atorvastatin 80 mg + Ezetimib 10 mg
--------	--

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol

Ej uppnått målvärde efter steg 4 (alternativ)

Steg 5	Rosuvastatin 10 mg
--------	---------------------------

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol, ASAT, ALAT

Ej uppnått målvärde

Steg 6	Rosuvastatin 20 mg
--------	---------------------------

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol

Ej uppnått målvärde

Steg 7	Rosuvastatin 20 mg + Ezetimib 10 mg
--------	--

- Efter 3 veckor: LDL-kolesterol

Vid intolerans mot höga statindoser kan lägre doser kombineras med Ezetro.